Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (трети състав)

17 декември 2015 година*

„Преюдициално запитване — Електронни съобщителни мрежи и услуги — Директива 2002/20/ЕО — Членове 12 и 13 — Административни такси — Такса за правото на изграждане на инфраструктура — Приложно поле — Общински нормативен акт — Такса върху антените за мобилна телефония“

По дело C-454/13

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Tribunal de première instance de Bruxelles (Първоинстанционен съд Брюксел) (Белгия) с акт от 17 май 2013 г., постъпил в Съда на 13 август 2013 г., в рамките на производство по дело

Proximus SA, по-рано Belgacom SA,

срещу

Commune Etterbeek,

СЪДЪТ (трети състав),

състоящ се от: M. Ilešič, председател на втори състав, изпълняващ функцията на председател на трети състав, C. Toader, D. Šváby, E. Jarašiūnas (докладчик) и C. G. Fernlund, съдии,

генерален адвокат: N. Wahl,

секретар: V. Tourrès, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 3 септември 2015 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за Proximus SA, по-рано Belgacom SA, от B. Den Tandt и H. De Bauw, advocaten,

— за Commune Etterbeek (община Етербек), от I. Lemineur, P. Vassart и T. Swennen, адвокати,

— за Европейската комисия, от J. Hottiaux и L. Nicolae, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

* Език на производството: френски.

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на членове 12 и 13 от Директива 2002/20/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 година относно разрешението на електронните съобщителни мрежи и услуги („Директива за разрешение“) (ОВ L 108, стр. 21; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 35, стр. 183).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между Proximus SA, по-рано Belgacom SA, и община Етербек (Белгия) относно такса върху антените за мобилна телефония, инсталирани на територията на тази община.

Правна уредба

Правото на Съюза

3 Член 1 („Цел и приложно поле“) от Директивата за разрешение предвижда в параграф 2:

„Настоящата директива се прилага за разрешителните за предоставяне на електронни съобщителни мрежи и услуги“.

4 Член 2 („Определения“) от тази директива предвижда в параграф 2, буква а), че понятието „общо разрешение“ трябва да разбира като „правна рамка, установена от съответната държава членка, която осигурява права за предоставяне на електронни съобщителни мрежи или услуги и определени, специфичните за отрасъла задължения, които могат да се прилагат за всички или за някои видове електронни съобщителни мрежи и услуги в съответствие с настоящата директива“.

5 Предмет на член 12 от споменатата директива са както административните такси, които държавите членки имат право да налагат на предприятията, които предоставят услуга или мрежа въз основа на общо разрешение или на които е било предоставено право на използване, така и условията на налагане на тези такси.

6 Съгласно член 13 („Такси за права за използване и права за изграждане на инфраструктура“) от Директивата за разрешение:

„Държавите членки могат да разрешат на съответните компетентни органи да налагат такси за правата за ползване на радиочестоти или номера или правата за изграждане на инфраструктура в случаите на обществена или частна собственост, които отразяват потребността от гарантиране на оптималното използване на тези ресурси. Държавите членки гарантират, че такива такси са обективно обосновани, прозрачни, недискриминационни и пропорционални на предназначената им цел, като вземат предвид целите, посочени в член 8 от [Директива 2002/21/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 година относно общата регулаторна рамка за електронните съобщителни мрежи и услуги (Рамкова директива) (ОВ L 108, стр. 33; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 35, стр. 195)]“.

Белгийското право

7 На 26 февруари 2007 г. общинският съвет на община Етербек приема наредба, с която се въвежда годишна такса върху антените за мобилна телефония (наричана по-нататък „Наредбата за таксите“), приложима от 1 януари 2007 г. до 31 декември 2013 г.

8 В член 1 от Наредбата за таксите се уточнява, че тази такса се прилага за „инсталираните на територията на община Етербек антени за мобилна телефония“ и че „антена за мобилна телефония“ е „всяка антена, която излъчва или предава електромагнитни вълни, даваща възможност за мобилна телефония, независимо дали е свързана с отделна станция, или е прикрепена към подпора или стълб“.

9 Член 2, първа алинея от Наредбата за таксите предвижда, че процесната по главното производство такса е 4 000 EUR годишно на бройка, а член 3 от нея уточнява, че тази сума ще се индексира с 2 % всяка година.

10 Съгласно член 4 от цитираната наредба за таксите посочената такса „се дължи солидарно от всяко физическо или юридическо лице, което притежава вещно право или право на използване по отношение на антена за мобилна телефония. В случай на неделимост или на използване на една и съща антена от няколко физически или юридически лица таксата се дължи солидарно от всички съсобственици и лица, които съвместно притежават вещно право или право на използване“.

Спорът по главното производство и преюдициалният въпрос

11 Видно от представената на Съда преписка, Belgacom SA, правоприемник на което е Proximus SA, е оператор на обществена далекосъобщителна мрежа, който на това основание е собственик и ползвател на антени за мобилна телефония, инсталирани на територията на община Етербек.

12 Въз основа на Наредбата за таксите органите на община Етербек издават данъчни съобщения, с които на Belgacom SA е наложена процесната по главното производство такса за данъчната 2009 г. в общ размер от 108 201,60 EUR. Тези данъчни съобщения са обжалвани по административен ред пред съвета на кмета и общинските съветници (collège des bourgmestre et des échevins) на община Етербек. След като жалбата по административен ред е отхвърлена, Belgacom SA подава жалба по съдебен ред пред Първоинстанционен съд Брюксел.

13 В подкрепа на жалбата си пред запитващата юрисдикция Belgacom SA изтъква, че въпросните данъчни съобщения са несъвместими с Директивата за разрешение, понеже тази директива забранява на мобилните телефонни оператори да се начисляват такси, различни от визираните в членове 12 и 13 от нея. Според жалбоподателя процесната по главното производство такса попада в приложното поле на Директивата за разрешение, тъй като антените за мобилна телефония представляват „инфраструктура“ по смисъла на тази директива. Споменатата такса обаче не отговаряла на условията, залегнали в член 13 от същата директива.

14 Община Етербек твърди, че приложното поле на Директивата за разрешение се отнася само до определянето на условията за достъп до мрежите. Според нея процесната по главното производство такса не е нито такса, визирана в член 13 от Директивата за разрешение, нито такса, визирана в член 12 от тази директива. Ставало дума за данък върху икономическа дейност, който се дължал, ако на територията на общината са разположени антени, независимо от каквото и да било разрешение за изграждане на инфраструктура.

15 С оглед на тези бележки запитващата юрисдикция има съмнения относно приложимостта на членове 12 и 13 от Директивата за разрешение в случая по главното производство.

16 При тези обстоятелства Tribunal de première instance de Bruxelles (Първоинстанционен съд Брюксел) решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Трябва ли членове 12 и 13 от Директивата [за разрешение] да се тълкуват в смисъл, че не допускат чрез правна уредба, приета от национален или местен орган, въвеждането за бюджетни нужди на такса върху инфраструктурите за мобилна комуникация, които са разположени в обществен или частен имот и се използват при извършването на обхванати от общото разрешение дейности?“.

По преюдициалния въпрос

17 С въпроса си запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали членове 12 и 13 от Директивата за разрешение трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат такса като процесната по главното производство да бъде налагана на всяко физическо или юридическо лице, което притежава вещно право или право на използване по отношение на антена за мобилна телефония.

18 Като начало следва да се припомни, че съгласно член 1, параграф 2 от Директивата за разрешение същата се прилага спрямо разрешенията за предоставяне на електронни съобщителни мрежи и услуги.

19 Тази директива предвижда не само правила относно производствата за предоставяне на общи разрешения или права за ползване на радиочестоти или номера и относно съдържанието на тези разрешения, но и правила относно естеството и дори размера на свързаните с посочените производства парични задължения, които държавите членки могат да налагат на предприятията в сектора на електронните далекосъобщителни услуги (вж. решения Belgacom и Mobistar, C-256/13 и C-264/13, EU:C:2014:2149, т. 29 и Base Company, C-346/13, EU:C:2015:649, т. 15).

20 Видно от постоянната практика на Съда, в рамките на Директивата за разрешение държавите членки не могат да събират за доставката на електронни съобщителни мрежи и услуги други такси и налози освен предвидените в тази директива (решение Base Company, C-346/13, EU:C:2015:649, т. 16; в този смисъл вж. и решения Vodafone España и France Telecom España, C-55/11, C-57/11 и C-58/11, EU:C:2012:446, т. 28 и 29, както и Belgacom и Mobistar, C-256/13 и C-264/13, EU:C:2014:2149, т. 30).

21 Следователно, за да бъдат разпоредбите на Директивата за разрешение приложими към такса като процесната по главното производство, е необходимо фактът, от който тази такса възниква, да бъде свързан с процедурата за общо разрешение, която съгласно член 2, параграф 2, буква а) от Директивата за разрешение обезпечава правото за предоставяне на електронни съобщителни мрежи или услуги (решение Base Company, C-346/13, EU:C:2015:649, т. 17; в този смисъл вж. и решения Fratelli De Pra и SAIV, C-416/14, EU:C:2015:617, т. 41, Комисия/Франция, C-485/11, EU:C:2013:427, т. 30, 31 и 34, както и Vodafone Malta и Mobisle Communications, C-71/12, EU:C:2013:431, т. 24 и 25).

22 В тази насока по отношение на член 12 от Директивата за разрешение Съдът е припомнил, че такса, при която фактът, от който възниква, не е свързан с процедурата за общо разрешение, позволяваща достъп до пазара на електронни съобщителни услуги, не попада в приложното поле на посочения член 12 (вж. по-специално решения Vodafone Malta и Mobisle Communications, C-71/12, EU:C:2013:431, т. 25 и Fratelli De Pra и SAIV, C-416/14, EU:C:2015:617, т. 41).

23 Досежно член 13 от Директивата за разрешение Съдът е припомнил, че тази разпоредба не обхваща всички такси, които се налагат за инфраструктурата, позволяваща доставката на електронни съобщителни мрежи и услуги (решения Belgacom и Mobistar, C-256/13 и C-264/13, EU:C:2014:2149, т. 34 и Base Company, C-346/13, EU:C:2015:649, т. 18).

24 Всъщност този член се отнася до правилата във връзка с налагането на такси за правата за използване на радиочестоти или номера или правата за изграждане на инфраструктура върху или под недвижими имоти публична или частна собственост (решения Belgacom и Mobistar, C-256/13 и C-264/13, EU:C:2014:2149, т. 31 и Base Company, C-346/13, EU:C:2015:649, т. 19).

25 В настоящия случай от акта за преюдициално запитване следва, че процесната по главното производство такса „се дължи солидарно от всяко физическо или юридическо лице, което притежава вещно право или право на използване по отношение на антена за мобилна телефония“, т.е. „всяка антена, която излъчва или предава електромагнитни вълни, даваща възможност за мобилна телефония, независимо дали е свързана с отделна станция, или е прикрепена към подпора или стълб“, инсталирана на територията на община Етербек.

26 Както личи от представените пред Съда становища, фактът, от който възниква тази такса, налагана на всяко физическо или юридическо лице, което притежава вещно право или право на използване по отношение на антена за мобилна телефония, независимо дали притежава разрешение, издадено съгласно Директивата за разрешение, не се явява свързан с процедурата за общо разрешение, която дава на предприятията право да предоставят електронни съобщителни мрежи и услуги — нещо, което все пак следва да бъде проверено от запитващата юрисдикция.

27 В допълнение, съгласно практиката на Съда използваните в член 13 от Директивата за разрешение термини „инфраструктура“ и „изграждане“ препращат съответно към материалните съоръжения, които правят възможна доставката на електронни съобщителни мрежи и услуги, и към физическия им монтаж в съответния имот — публична или частна собственост (решения Belgacom и Mobistar, C-256/13 и C-264/13, EU:C:2014:2149, т. 33 и Base Company, C-346/13, EU:C:2015:649, т. 21).

28 Ето защо, въпреки че процесната по главното производство такса се налага на всяко физическо или юридическо лице, което притежава вещно право или право на използване по отношение на антена за мобилна телефония, която представлява материално съоръжение, правещо възможна доставката на електронни съобщителни мрежи и услуги, не е очевидно, че посочената такса има характеристиките на такса, която би била наложена на предприятията, предоставящи електронни съобщителни мрежи и услуги, срещу правото на изграждане на инфраструктура.

29 С оглед на предходните съображения на поставения въпрос следва да се отговори, че членове 12 и 13 от Директивата за разрешение трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат такса като процесната по главното производство да бъде налагана на всяко физическо или юридическо лице, което притежава вещно право или право на използване по отношение на антена за мобилна телефония.

По съдебните разноски

30 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (трети състав) реши:

Членове 12 и 13 от Директива 2002/20/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 година относно разрешението на електронните съобщителни мрежи и услуги („Директива за разрешение“) трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат такса като процесната по главното производство да бъде налагана на всяко физическо или юридическо лице, което притежава вещно право или право на използване по отношение на антена за мобилна телефония.

Подписи